

Ustawa

z dnia ..... 2018 roku

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

Art. 1. W ustawie z dnia 6 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200 ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 6 ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „do ukończenia 25. roku życia uczące się w szkołach, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, przepisach o szkolnictwie wyższym lub w przepisach regulujących system oświatowy lub szkolnictwo wyższe obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie, jeżeli w roku podatkowym nie uzyskały dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, w łącznej wysokości przekraczającej kwotę stanowiącą iloraz kwoty zmniejszającej podatek określonej w art. 27 ust. 1b pkt 1 oraz stawki podatku, określonej w pierwszym przedziale skali, o której mowa w art. 27 ust. 1, z wyjątkiem renty rodzinnej
– podatek może być określony, z zastrzeżeniem ust. 8, na wniosek wyrażony w rocznym zeznaniu podatkowym, w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci, z uwzględnieniem art. 7, z tym że do sumy tych dochodów nie wlicza się dochodów (przychodów) opodatkowanych w sposób zryczałtowany na zasadach określonych w tej ustawie”;
- 2) skreśla się art. 17;
- 3) art. 23 ust. 8 otrzymuje brzmienie: „Przepis ust. 1 pkt 38b stosuje się wyłącznie przy określaniu dochodu, o którym mowa w art. 24 ust. 5 pkt 1”;
- 4) w art. 24 skreśla się ust. 5 pkt 1 i 4, ust. 5a, 5d i 5e;
- 5) art. 27 ust. 2a otrzymuje brzmienie: „Za dochody, o których mowa w ust. 2 pkt 1, uważa się dochody uzyskane łącznie w danym roku podatkowym, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 27i art. 30c, pomniejszone o kwotę składek, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 2a”.
- 6) art. 29 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „z działalności określonej w art. 13 pkt 2 i 6–9, z praw autorskich lub z praw pokrewnych, z praw do projektów wynalazczych, znaków towarowych i wzorów zdobniczych, w tym również ze sprzedaży tych praw, z należności za udostępnienie tajemnicy receptury lub procesu produkcyjnego, za użytkowanie lub prawo do użytkowania urządzenia przemysłowego, handlowego lub naukowego, w tym także środka transportu, oraz za informacje związane ze zdobytym doświadczeniem w dziedzinie przemysłowej, handlowej lub naukowej (know-how) – pobiera się w formie ryczałtu w wysokości 20% przychodu”;
- 7) skreśla się art. 30a i art. 30b;
- 8) art. 30c ust. 6 otrzymuje brzmienie: „Dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej lub działów specjalnych produkcji rolnej, opodatkowanych w sposób określony w ust. 1, nie łączy się z dochodami opodatkowanymi na zasadach określonych w art. 27, art. 30e i art. 30f”;
- 9) w art. 39 skreśla się ust. 3 i ust. 4a;

- 10) art. 41 ust. 4 otrzymuje brzmienie: „Płatnicy, o których mowa w ust. 1, są obowiązani pobierać zryczałtowany podatek dochodowy od dokonywanych wypłat (świadczeń) lub stawianych do dyspozycji podatnika pieniędzy lub wartości pieniężnych z tytułów określonych w art. 29, art. 30 ust. 1 pkt 2, 4–5a, 13–16”;
- 11) w art. 41 skreśla się ust. 4c, 4d, 4e i 10;
- 12) art. 42 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „Płatnicy, o których mowa w art. 41, przekazują kwoty pobranych zaliczek na podatek oraz kwoty zryczałtowanego podatku w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki (podatek) – na rachunek urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania płatnika wykonuje swoje zadania, a jeżeli płatnik nie jest osobą fizyczną, według siedziby bądź miejsca prowadzenia działalności, gdy płatnik nie posiada siedziby”;
- 13) art. 42 ust. 1a otrzymuje brzmienie: „W terminie do końca stycznia roku następującego po roku podatkowym płatnicy, o których mowa w art. 41, są obowiązani przesłać do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania płatnika wykonuje swoje zadania, a jeżeli płatnik nie jest osobą fizyczną, według siedziby bądź miejsca prowadzenia działalności, gdy płatnik nie posiada siedziby, roczne deklaracje, według ustalonego wzoru. Przepis art. 38 ust. 1b stosuje się odpowiednio”;
- 14) art. 42 ust. 6 otrzymuje brzmienie: „Informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 2, sporządzają i przekazują również podmioty, o których mowa w art. 41, gdy na podstawie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub ustawy nie są obowiązane do poboru podatku, o którym mowa w art. 29. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio”;
- 15) w art. 42 skreśla się ust. 8;
- 16) w art. 45 ust. 1a skreśla się pkt 1;
- 17) art. 45 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „Zeznaniami, o których mowa w ust. 1 i ust. 1a pkt 2, nie obejmuje się dochodów opodatkowanych zgodnie z art. 29”;
- 18) art. 45 ust. 3b otrzymuje brzmienie: „W zeznaniu, o którym mowa w ust. 1 lub ust. 1a, wykazuje się należny podatek dochodowy, o którym mowa w art. 29, jeżeli podatek ten nie został pobrany przez płatnika”;
- 19) w art. 45 skreśla się ust. 3c;
- 20) art. 45 ust. 7 otrzymuje brzmienie: „Podatnicy, o których mowa w art. 3 ust. 2a, jeżeli osiągnęli dochody ze źródeł przychodów położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez pośrednictwa płatników lub za pośrednictwem płatników nieobowiązanych do dokonania rocznego obliczenia podatku i zamierzają opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed terminem, o którym mowa w ust. 1, są obowiązani złożyć zeznania, o których mowa w ust. 1 i 1a, za rok podatkowy przed opuszczeniem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem ust. 7a”;
- 21) skreśla się art. 52 i art. 52a.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie w 14 dni po ogłoszeniu.

Uzasadnienie

Projekt ustawy ma na celu likwidację podatku od dochodów kapitałowych, zwanego potocznie tzw. podatkiem Belki. Projekt obejmuje zniesienia opodatkowania zarówno od przychodów uzyskiwanych przez osoby fizyczne na rachunkach bankowych, jak i przychodów uzyskiwanych z inwestycji kapitałowych.

Aktualny stan prawny i jego negatywne konsekwencje

Tzw. podatek Belki wprowadzony został w 2002 r. przez rząd Leszka Millera. Początkowo jego stawka wynosiła 20% i obejmowała zyski jedynie z oszczędności (depozyty i lokaty bankowe). Zmiana nastąpiła w 2004 r., kiedy zdecydowano się na opodatkowanie dochodów kapitałowych pochodzących z innych form inwestycji, takich jak na przykład inwestycje w papiery wartościowe. Zdecydowano o obniżeniu stawki podatku do 19%.

Przez ponad 15 lat obowiązywania tego podatku postulat jego likwidacji lub zmniejszenia jego wysokości wielokrotnie był przedmiotem obietnic partii politycznych oraz kilku inicjatyw ustawodawczych. Ugrupowania polityczne dochodząc do władzy wycofywały się jednak z tych obietnic, a projekty ustaw nie znajdowały poparcia większości sejmowej, co było najczęściej tłumaczone niekorzystnymi skutkami dla budżetu państwa.

Należy podkreślić, że podatek od dochodów kapitałowych jest podatkiem głęboko niesprawiedliwym, prowadzącym do podwójnego opodatkowania. *De facto* dotyczy dochodów już raz opodatkowanych, oszczędności pochodzących najczęściej z pracy, nierzadko oszczędności odłożonych na tzw. czarną godzinę lub oszczędności całego życia, ulokowanych następnie w bankach lub na rynku kapitałowym. Utrzymywanie podatku od dochodów kapitałowych w sytuacji utrzymujących się od długiego czasu niskich stóp procentowych i rekordowo niskiego oprocentowania lokat bankowych staje się w ocenie projektodawców niezasadne. Ponadto, podatek od dochodów kapitałowych zniechęca obywateli do inwestycji na polskim rynku kapitałowym, co jest jedną z przyczyn stagnacji, z jaką zmagają się ten rynek od kilku lat. Podatek ten jest także drogi w poborze, a jego płatnikiem są instytucje finansowe, które muszą utrzymywać systemy informatyczne służące poborowi tego podatku.

Według raportów Międzynarodowego Funduszu Walutowego Polska jako jedyny kraj Europy Środkowej ma stopę oszczędności niższą niż 20%. Spośród krajów Unii Europejskiej wyższą stopę oszczędności mają kraje uznawane za znacznie biedniejsze niż Polska, jak Rumunia czy Bułgaria. Z danych Narodowego Banku Polskiego wynika, że 15 mln Polaków nie posiada żadnych oszczędności. Takie dane są niepokojące i generują ryzyko systemowe dla gospodarki.

Istota proponowanej zmiany i związane z nią korzyści

Zdaniem projektodawców tylko zniesienie w całości podatku od dochodów kapitałowych może przynieść pożądany efekt w postaci impulsu zachęcającego Polaków do oszczędzania. Nie ma również powodu, aby wprowadzać zróżnicowanie i likwidować podatek od dochodów kapitałowych jedynie częściowo – w zakresie lokat bankowych, a zostawiać w zakresie inwestycji kapitałowych, co przewidywała większość projektów ustaw złożonych w tej materii w poprzednich kadencjach Sejmu.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.), przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. zakłada budowę długoterminowego kapitału Polaków. Kierunek ten ma na celu zwiększenie skali oszczędności w gospodarce poprzez

budowę kultury oszczędzania, upowszechnienie w świadomości społeczeństwa korzyści płynących z inwestowania w instrumenty długoterminowe oraz zmiany w dotychczas funkcjonującym systemie emerytalnym. Jednym z zakładanych działań przewidzianych do realizacji do 2020 r. w ramach kierunku budowy kultury oszczędzania jest obniżenie stawki opodatkowania dochodów z inwestycji długoterminowych (powyżej 1 roku). W trakcie tych prac prowadzone będą konsultacje z partnerami społecznymi. Realizacja tych założeń *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* wymaga zmian legislacyjnych. Przedstawione założenia zostaną poddane weryfikacji ich zgodności z oczekiwaniami społecznymi.

W ocenie projektodawców o wiele lepszym rozwiązaniem mającym na celu budowę długoterminowego kapitału Polaków niż obniżenie stawki opodatkowania dochodów z inwestycji długoterminowych (powyżej 1 roku) będzie całkowite zniesienie podatku od zysków kapitałowych. Obniżenie stawki jedynie dla inwestycji długoterminowych nie będzie stanowiło wystarczającej zachęty do oszczędzania, poza tym jeszcze bardziej skomplikuje i tak mało czytelny podatek dochodowy od osób fizycznych. Podatek od dochodów kapitałowych, m. in. dzięki temu, że zwany jest potocznie podatkiem Belki jest daniną, która jest powszechnie znana społecznie. Jego całkowite zniesienie będzie prostym, czytelnym, powszechnie zrozumiałym rozwiązaniem, które ma na celu stworzenie impulsu zachęcającego obywateli do większego oszczędzania.

Jednocześnie, w ramach *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* przewidziano przebudowę Otwartych Funduszy Emerytalnych i wprowadzenie dobrowolnych trzecieofilarowych pracowniczych programów emerytalnych – Pracowniczych Planów Kapitałowych. Wraz z działającymi już Pracowniczymi Planami Emerytalnymi, Indywidualnymi Kontami Emerytalnymi oraz Indywidualnymi Kontami Zabezpieczenia Emerytalnego miałyby budować długoterminowe oszczędności Polaków. Część z tych produktów jest już pod pewnymi warunkami zwolniona lub docelowo będzie zwolniona z podatku od dochodów kapitałowych. Zdaniem projektodawcy wprowadzanie kolejnych produktów do i tak mocno już skomplikowanego systemu emerytalnego nie stworzy wystarczającej zachęty do budowania oszczędności emerytalnych Polaków. Po przejściu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych części aktywów z Otwartych Funduszy Emerytalnych poziom zaufania obywateli do produktów emerytalnych, do lokowania w których środków pieniężnych zgromadzonych obywateli zachęca lub zmusza państwo mocno się obniżył. Poza tym, należy zwrócić uwagę na to, że większość z powyższych produktów adresowana jest do osób pracujących i zachęty podatkowe w nich zawarte skierowane będą dotyczyć tylko ograniczonego kręgu obywateli. Z powyższych powodów zdaniem projektodawców korzystnym rozwiązaniem będzie likwidacja podatku od dochodów kapitałowych, która przyczyni się do powstania możliwości wyboru: albo długoterminowe oszczędzanie w ramach produktów, których ramy określa państwo, albo oszczędzanie „na własną rękę”.

Przewidywane skutki finansowe

Łączne wpływy do budżetu państwa z podatku z kapitałów pieniężnych w 2015 r. wynosiły 3,23 mld zł (w tym podatek z tytułu odsetek od lokat bankowych i papierów wartościowych wynosił w 2015 r. 1,9 mld zł) a w 2016 r. – 2,99 mld zł. Przewiduje się, że lukę z tytułu likwidacji podatku od dochodów kapitałowych pokryje większa ściągalność z podatku VAT. W ocenie projektodawców negatywny efekt dla budżetu państwa zostanie długoterminowo skompensowany w wyniku zwiększenia stopy oszczędności Polaków, co przyniesie pozytywne efekty dla gospodarki.

Ocena zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.